

Jerzy Stanisław Fronczek

Nikifor

Liczył baranki na niebie, bo
podobno święte.

Niepoprawną dłonią dziecka
namalował Madonnę
niosącą na rękę
bajkowy blejtram.

Siadywał czasami na ławeczce –
nieobecny wśród artystów
wielkiej awangardy.

A on zwyczajny,
prosty wieszcz
roztawiał sztalugi chmur
i jesienna porą
unosił całe miasto
niczym mistrz Matejko na
maleńkim pędzelku
swojej wielkiej
wiary.

Wspomnienie ósme

Nikifor nigdy nie był
żadnym malarzem uczonym,
on tylko malował swoje
dziecinne ikony w popękanych
garnuszku Boga.

Barokowy ogród Nikifora

W którym światki cerkiewne
razem z jemioluszką bukowej ciszy
żeglują pośród spadochronów akwarel,
lejących ponad dachami Krynicy.

W ogrodzie zmierzchu deszczowy listopad
całuje liściem cudna twarz madonny, gdzie
Jednorożec od stworzenia świata
bawi się z nimfą gałązek czeremchy.

Podając rumiane jabłuszko rozkoszy
Nikiforowi malującemu miasteczko
barokowym ogrodzie sztuki
otoczonej kapela królewską.

Kazimierz Świegocki

Świat mnie wypełnia

Świat mnie wypełnia po brzegi
płynę z jego falami.

Co dzień poranek
jest portem mych odjazdów
w rozległe równiny dni.

Nocami milczenie
rzuca kotwicę we mnie –

ocean bez dna.

Nie mam przeszłości
ni przyszłości
istnieję bez granic
wbity w każdy punkt
swego trwania
jak w ciemność.

Cóż uczyniłaś matko
wydając mnie na świat?

Mój Bóg

Mój Bóg pojawia się wtedy,
gdy idzie do mnie śmierć i nocą
nie mam do czego przytulić
swego łęku.

On mnie ucisza i upewnia,
że jeszcze dziś miasto nie pofrunie w powietrze
jak stado skamieniałych ptaków
i ziemia nie rozstąpi się
pod uderzeniami moich stóp.

Mój Bóg uśmiecha się, gdy zmarłym
zamyka się powieki i mówi:
oni śpią tylko, oni najszczęśliwsi.
Nie bój się chłopcze, nie bój,
jeszcze dziś, jeszcze jutro,
potem się będziesz dziwił tylko
swym niewiadomym łękom.

Cogito

Jeszcze nie było znaku ani światła,
wymiarów ciszy, ani ciszy przyczyn.
Na swą tożsamość nawinięte koła
drzemały. Święte trójkąty były niczym.
Punkt słońca jeszcze nigdzie nie przemierzał
gąszczu geometrii nieeuklidesowych.
Rzeczy nie było, lecz ich zaprzeczenia
tworzyły próżni obudowę.

I tylko było NIE ogromne całe
nad sobą, w sobie i z sobą pomiędzy,
i rosło wszędzie, wewnątrz coraz szerzej, prędzej.

Aż się rozpierzchnoło po sobie i rzekło
jednowładztwo do trwania w negacji;
aż zaprzeczyło sobie ogromnemu
sobą jedynym i sobą zniknionym.

I ze środka Nicości jak ze słów Niemego
wyszło Konieczne i szło po trójkątach,
podeszło do mnie: jesteś alter ego
Myślisz, więc jesteś. Czemu się oglądasz?

I zognomiałem nagle po tych słowach.
Nie byłem. Jestem. Znów schylam się w nicość.
Słucham i słyszę: czy to duch Jehowy
co przemawia, czy się we mnie śni coś?
I oto widzę, jak rośnie Konieczne
i jak otwiera się środek Niemego.
Wiatr z gór Nicości wieje w moje wnętrze –
Łamie się Drzewo Dobrego i Złego.

Ikona

Niewiasto z bizantyjskich ikon,
kto cię skazał na to wieczne macierzyństwo?

Wywiedli Cię z niczego,
z tego krzyku, co krwiał po pędzlu spłynął.

A przedtem była biel i wypełniała świat.
Z bieli zrodziła się miłość.

Muzyka coraz cichsza,
ustaje zupełnie.
I suknia już czarniejsza,
i zachodzą oczy,
i znowu biel powraca tak jak na początku.

Syneczku, tyś coś mówił
czy to wiatr szeleści?

Śmierć wieśniaka

Dom otwarli na oścież do nieba,
w rękach nieśli gromnice i wrzosy,
wszedł za nimi pies jak gnom wyziębły,
pasterz chmur go tu wpędził – wiatr nocny.

Odmówili jedno Zdrowaś, Ojczy,
drewna zatknął w lichtarzach gospodarz,
za pazuchą każdy ścisnął serce,
aż od żalu topniała podłoga.

Więc wybiegli szaleni do rzeki,
gdzie nie woda, ale płynie popiół.
Krew ściekała z brzegów zamiast mleka,
rozciął rzekę niewidzialny topór.

Powracają pod dach z pochodniami,
dzbany puste niosą na ramionach,
w domu ciężkim i zimnym jak granit
leży człowiek z głową gawrona.

Czemu wołasz, oj, wilgo ty smutna,
wody bożej na płonąca duszę,
deszcz jej żaden z ognia nie oplucze,
śpiew ofiarny kamienia nie skruszy.

Ale będzie ona jako płacy,
jak ten kłos pszenicy podniesiona
i zamieszka w jaworze i dzwonach;
każdy duch jak ptak do gniazd powraca.

W dom żałoby wszelaka zwierzyzna
z pół ściągęła jak do żłobu Pana:
drewna płoną i tylko w wiklinach
deszczu woła wilga obłąkana.

Pieśń o domu

Z ziemi tchnienia wiatr go ustanowił,
więc samotnie sterczał na rozstajach.
Lecz gdy próchno ruszyło z legowisk,
stary dom jak bryła lodu tajał.

Od podłogi szedł poszum zniszczenia,
śmierć się legła w słoikach konfitur,
czarna kura ciągle piała w sieni
i wolała: Panie, nad domem się zlituj!

Wieczorami chichotały szafy,
mrok w nich płynął nie wiadomo dokąd.
Duszny dom się wychylał oknami
tlen z ogrodu lodowaty żłopać.

Potem dachem łopotał dwuskrzydłym
rozpaczliwie jak sęp nad swym cieniem.
Z dymem wolno uchodził kominem,
czarnej kury nie było już w sieni.